

U 46/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen kolmannen lisäpöytäkirjan allekirjoittamisesta

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 17.9.2025 tekemä ehdotus neuvoston päätökseksi jäsenvaltioiden valtuuttamisesta allekirjoittamaan Euroopan unionin edun mukaisesti keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen kolmas lisäpöytäkirja (COM(2025) 510 final) sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 30.10.2025

Oikeusministeri Leena Meri

Lainsäädäntöneuvos Tanja Innanen

**EHDOTUS KESKINÄISTÄ OIKEUSAPUA RIKOSASIOISSA KOSKEVAN
EUROOPPALAISEN YLEISSOPIMUKSEN KOLMANNEN LISÄPÖYTÄKIRJAN
ALLEKIRJOITTAMISTA KOSKEVAKSI NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI****1 Tausta ja ehdotuksen tavoite**

Euroopan neuvoston yhteistyössä vuonna 1959 tehty keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskeva eurooppalainen yleissopimus (SopS 30/1981), jäljempänä *vuoden 1959 rikosoikeusapusopimus* ja *sopimus*, on yhä keskeisin monenvälinen eurooppalainen yleissopimus, joka mahdollistaa laajasti sen osapuolina olevien valtioiden rajat ylittävän yhteistyön kansainvälisessä rikosoikeusavussa. Euroopan unionin jäsenvaltiot, joista kaikki ovat vuoden 1959 rikosoikeusapusopimuksen osapuolia, eivät pääsääntöisesti sovelle sopimusta keskinäisissä suhteissaan vaan lähinnä suhteessa sopimuksen muihin osapuoliin. Sopimukseen on vuonna 1978 tehty ensimmäinen lisäpöytäkirja (SopS 14/1985) ja vuonna 2001 toinen lisäpöytäkirja (SopS 35/2014).

Vuosien 2022–2025 aikana vuoden 1959 rikosoikeusapusopimukseen on neuvoteltu kolmas lisäpöytäkirja (CETS 227). Pöytäkirjan tavoitteena on täydentää ja ajantasaistaa jo olemassa olevia Euroopan neuvoston sopimusten kansainvälistä rikosoikeusapua koskevia määräyksiä. Pöytäkirjaa koskevat neuvottelut on käyty Euroopan neuvoston PC-OC-asiantuntijakomiteassa. Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi sopimuksen kesäkuussa 2025. Pöytäkirja on avattu ensimmäisen kerran allekirjoitettavaksi Euroopan neuvoston epävirallisessa oikeusministerikokouksessa Maltalla syyskuussa 2025.

Komissio ei osallistunut kolmatta lisäpöytäkirjaa koskeviin neuvotteluihin. Komissio kuitenkin katsoo, että Euroopan unionilla on yksinomainen ulkoinen toimivalta lisäpöytäkirjan osalta ja tästä syystä se on 17.9.2025 tehnyt ehdotuksen neuvoston päätökseksi jäsenvaltioiden valtuuttamisesta allekirjoittamaan Euroopan unionin edun mukaisesti kolmas lisäpöytäkirja (COM(2025) 510 final). Euroopan unioni ei voi liittyä kolmanteen lisäpöytäkirjaan, koska siihen voivat liittyä vain valtiot. Komission ehdotus on annettu juuri ennen edellä mainittua ministerikokousta, joten neuvoston hyväksymää päätöstä allekirjoittamisesta ei ole ollut käytettävissä, kun sopimus on avattu allekirjoittamista varten.

Komissio on ehdotuksensa perusteluissa ilmoittanut, että se tulee antamaan myös päätösehdotuksen, jolla jäsenvaltiot valtuutetaan ratifioimaan kolmas lisäpöytäkirja unionin edun mukaisesti.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö*Kolmas lisäpöytäkirja*

Pöytäkirjan **1 artikla** muuttaa vuoden 1959 rikosoikeusapusopimuksen 15 artiklan määräyksiä yhteydenpitojärjestyksestä. Keskeistä on, että määräysten mukaan rikosoikeusapupyynnöt tulee toimittaa ensi sijassa sähköisesti.

Pöytäkirjan **2 artiklan** tarkoituksena on joustavoittaa jo olemassa olevia toisen lisäpöytäkirjan 9 artiklan määräyksiä rajat ylittävistä videokuulemisista.

Pöytäkirjan **3 artikla** sisältää määräykset teknisten tallennuslaitteiden käytöstä toisen osapuolen alueella ilman kyseisen valtion teknistä apua. Artikla sisältää yhteistyön keskeiset periaatteet, mikä mahdollistaa, että toisen osapuolen alueella saatua aineistoa voidaan käyttää muun ohella todisteena, jos osapuoli, jossa tallennuslaite on, sallii tämän artiklan periaatteiden mukaisesti. Artiklaan on mahdollista tehdä varauma.

Pöytäkirjan **4 artikla** sisältää täydentäviä telekuuntelua koskevia määräyksiä. Määräykset koskevat muun ohella rikosoikeusapupyynnön sisältöä, kieltäytymisperusteita ja kuunteluaineistoa koskevien ehtojen asettamista. Artikla mahdollistaa 3 artiklassa tarkoitetun ilman teknistä apua tapahtuvan yhteistyön toisen osapuolen alueella myös telekuuntelun osalta. Artiklaan on mahdollista tehdä varauma.

Lisäksi pöytäkirjan **5 artikla** sisältää kulujen korvaamista täydentävän määräyksen, **6 artikla** määrääaikojen noudattamista koskevan määräyksen sekä **7 artikla** tietosuojaa koskevan määräyksen.

Pöytäkirja sisältää myös tavanomaiset loppumääräykset. Pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta kolmannen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta.

Suomen tavoitteet neuvotteluissa ovat toteutuneet hyvin.

Komission päätösehdotus

Päätösehdotuksen **1 artiklan** mukaan jäsenvaltiot valtuutetaan allekirjoittamaan unionin edun mukaisesti kolmas lisäpöytäkirja.

Ehdotuksen **2 artiklan** mukaan päätös tulee voimaan sen hyväksymispäivänä.

Päätösehdotuksen johdanto-osan 4 kappaleen mukaan varaumien, julistusten tai ilmoitusten tekeminen voi olla tarpeellista, jotta voidaan varmistua lisäpöytäkirjan yhdenmukaisuudesta unionin lainsäädännön ja politiikkojen kanssa. Tämä voi olla tarpeellista myös, jotta voidaan varmistua lisäpöytäkirjan yhdenmukaisesta soveltamisesta jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan voi tehdä varaumia, julistuksia ja ilmoituksia ennen kuin neuvoston päätös jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioida lisäpöytäkirja on hyväksytty.

Päätöksen johdanto-osan 5 kappaleen mukaan Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan osallistuvien jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että EPPO voi pyrkiä pöytäkirjan mukaiseen yhteistyöhön samalla tavoin kuin kyseisten jäsenvaltioiden kansalliset syyttäjät.

Komissio ei ole vielä ilmoituksensa mukaisesti antanut kolmannen lisäpöytäkirjan ratifioimista koskevaa päätösehdotusta. Sen sisältö tulisi todennäköisesti olemaan tavanomainen eli siinä jäsenvaltiot valtuutettaisiin ratifioidaan eli hyväksymään unionin edun mukaisesti kolmas lisäpöytäkirja.

3 Ehdotuksen oikeusperusta sekä suhde suhteellisuusperiaatteeseen

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artikla sisältää määräykset sopimuksen neuvotteluun, allekirjoittamiseen ja tekemiseen unionin puolesta sovellettavasta menettelystä. Komission ehdotuksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT 218 artiklan 5 kohta, jonka mukaan neuvosto tekee neuvottelijan ehdotuksesta päätöksen, jolla annetaan lupa

sopimuksen allekirjoittamiseen. Kolmannen lisäpöytäkirjan hyväksymisen osalta keskeinen olisi SEUT 218 artiklan 6 kohta, jonka mukaan neuvosto tekee päätöksen sopimuksen tekemisestä.

Neuvosto tekisi päätökset määräenemmistöllä SEUT 218 artiklan 8 kohdan mukaisesti. Neuvoston päätös sopimuksen allekirjoittamisesta ei edellytä Euroopan parlamentin kuulemistä tai hyväksyntää toisin kuin ratifiointia koskeva päätös. Parlamentille tiedotetaan asiasta menettelyn kaikissa vaiheissa SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Komission päätösehdotuksen aineellisena oikeusperustana ovat SEUT 82 artiklan 1 kohta (oikeudellinen yhteistyö rikosoikeuden alalla) ja 16 artiklan 2 kohta (henkilötietojen suoja).

Lisäpöytäkirjan sisältämät kansainvälistä rikosoikeusapua ja henkilötietojen suoja koskevat määräykset kuuluvat unionin sisäisessä toimivallanjaossa jaetun toimivallan piiriin SEUT 4 artiklan 2 kohdan j alakohdan nojalla.

Ulkoisen toimivallan osalta komissio toteaa ehdotuksessa, että SEUT 3 artiklan 2 kohdan mukaan unionilla on yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus, siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta. Komission mukaan tietyt pöytäkirjan osat, erityisesti henkilötietojen suoja koskevat määräykset, kuuluvat alaan, joka on laajasti katettu unionin sisäisellä sääntelyllä, ja ne voivat vaikuttaa tähän sääntelyyn tai muuttaa sen ulottuvuutta.

Komissio katsoo lisäpöytäkirjan kuuluvan Euroopan unionin yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan lisäpöytäkirjan kaikkien määräysten osalta. Komissio ei laajemmin perustele kantaansa, eikä näin ollen ota kantaa esimerkiksi siihen, mikä vaikutus jäljempänä mainitulla rikosasioita koskevalla eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetulla direktiivillä on ulkoiseen toimivaltaan.

Valtioneuvoston arvion mukaan komission ehdottamat oikeusperustat (SEUT 82 artiklan 1 kohta ja 16 artiklan 2 kohta) vaikuttavat olevan asianmukaisia, mutta vielä on epäselvyyttä unionin toimivallan luonteesta, eli siitä, miltä osin lisäpöytäkirja on unionin yksinomaisessa toimivallassa ja miltä osin mahdollisesti jäsenvaltioiden toimivallassa.

Suhteellisuusperiaatteen osalta komissio toteaa, että ehdotusta koskevat unionin tavoitteet, kuten kansainvälisen rikosoikeusavun tehostaminen perusoikeuksia kunnioittaen, voidaan saavuttaa ainoastaan sitoutumalla pöytäkirjaan. Lisäksi monenvälistä sopimusta voidaan pitää tehokkaampana kuin kahdenvälisiä sopimuksia. Pöytäkirjan määräysten voidaan katsoa rajoittuvan siihen, mikä on välttämätöntä päätavoitteen saavuttamiseksi.

Suhteellisuusperiaatteen toteutumiseen voidaan ottaa kantaa, kun unionin toimivallan laajuutta on tarkemmin arvioitu.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Lisäpöytäkirjan tavoitteena on täydentää ja ajantasaistaa jo olemassa olevia Euroopan neuvoston kansainvälistä rikosoikeusapua koskevien sopimusten määräyksiä. Tavoitteena on tehostaa pöytäkirjan osapuolten välistä yhteistyötä erityisesti sähköisen yhteydenpidon, rajat ylittävien videokuulemisten, teknisten tallennuslaitteiden käytön toisen osapuolen alueella ja telekuuntelun osalta.

Komission mukaan ehdotuksella ei ole taloudellisia vaikutuksia unionin talousarvioon. Komission arvion mukaan jäsenvaltiolle voi aiheutua kertaluonteisia kuluja lisäpöytäkirjan hyväksymisestä. Lisäksi lisäpöytäkirjan soveltaminen saattaa jossain määrin lisätä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kuluja, sillä lisäpöytäkirjan voidaan arvioida lisäävän rikosoikeusapupyyntöjen määrää.

Lisäpöytäkirjan taloudelliset vaikutukset tullaan arvioimaan tarkemmin pöytäkirjan hyväksymisen yhteydessä. Pöytäkirjaan liittyvät määräraha-vaikutukset käsiteltäisiin tavanomaiseen tapaan osana julkisen talouden suunnitelma- ja talousarviovalmistelua.

5 Ehdotuksen suhde kansalliseen lainsäädäntöön, perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Lisäpöytäkirja, sitä koskeva komission ehdotus allekirjoittamisesta ja komission tuleva ehdotus lisäpöytäkirjan hyväksymisestä eivät sellaisenaan edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Lisäpöytäkirjan allekirjoittaminen ei vielä tarkoita sen hyväksymistä, vaan se tapahtuisi erillisellä menettelyllä. Kansallisen lainsäädännön muutostarpeet arvioidaan myöhemmin lisäpöytäkirjan hyväksymisvaiheessa.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisessä yhteistyössä keskeisin kansainvälistä rikosoikeusapua koskeva säädös on rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/41/EU. Direktiivi on Suomessa pantu kansallisesti täytäntöön rikosasioita koskevaa eurooppalaista tutkintamääräystä koskevan direktiivin täytäntöönpanosta annetulla lailla (430/2017). Jäsenvaltioiden välillä sovelletaan muun ohella osin myös vuonna 2000 tehtyä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyä yleissopimusta (SopS 88/2005), joka täydentää edellä mainittuja Euroopan neuvoston sopimuksia. Myös mainittuja Euroopan neuvoston yleissopimuksia voidaan soveltaa jäsenvaltioiden välillä siltä osin kuin vastaavaa unionin sääntelyä ei ole.

Yleiset säännökset kansainvälisestä rikosoikeusavusta sisältyvät kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettuun lakiin (4/1994). Lakia sovelletaan pääsääntöisesti suhteessa muihin valtioihin kuin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

Perustuslain kannalta merkityksellisiä kolmannen lisäpöytäkirjan määräyksiä ovat 2 artikla rajat ylittävistä videokuulemisista, 3 artikla teknisten tallennuslaitteiden käytöstä toisen osapuolen alueella ilman kyseisen valtion teknistä apua, 4 artiklan määräykset telekuuntelun suorittamisesta toisen osapuolen alueella ilman teknistä apua sekä 7 artikla henkilötietojen suojasta.

Kolmannen lisäpöytäkirjan määräyksistä 3 ja 4 artikla ovat merkityksellisiä perustuslain 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun Suomen täysivaltaisuuden kannalta. Lisäpöytäkirjassa on kyse perustuslain 1 §:n 3 momentissa tarkoitetusta kansainvälisestä yhteistyöstä, johon Suomi osallistuu. Perustuslakivaliokunta on todennut, että perustuslain täysivaltaisuussäännöstä tulkittaessa on perustuslain esitöiden mukaan otettava huomioon Suomen jäsenyys useissa kansainvälisissä järjestöissä ja sitä on tarkasteltava Suomen kansainvälisten velvoitteiden valossa sekä erityisesti ottaen huomioon Suomen jäsenyys Euroopan unionissa (HE 1/1998 vp). Erityisesti perustuslakivaliokunta on korostanut, onko kyse unionin jäsenvaltioiden välisistä toimista (PeVL 56/2006 vp). Täysivaltaisuuden rajoituksen tulee olla periaatteelliselta tai käytännölliseltä merkitykseltään varsin huomattavaa ja ylittää kansainvälisen yhteistyön tavanomaiset vaatimukset ennen kuin se voi joutua ristiriitaan perustuslain kanssa (PeVL 39/2000 vp). Perustuslakivaliokunta on toisaalta arvioinnissaan kiinnittänyt huomiota siihen,

missä määrin järjestelyyn liittyy riskejä perusoikeuksien, oikeusturvan tai hyvän hallinnon vaarantumisesta (PeVL 3/2001 vp). Salaisten pakkokeinojen osalta perustuslakivaliokunta on korostanut tiukkojen edellytysten asettamista myös kotimaisille viranomaisille (PeVL 66/2010 vp).

Lisäpöytäkirjan 3 ja 4 artiklassa tarkoitettussa toiminnassa on kyse vieraan valtion viranomaisen oikeudesta käyttää Suomessa tiettyjä toimivaltuuksia. Teknisen tallennuslaitteen käytöllä ja telekuuntelulla voidaan puuttua perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvattuun yksityiselämän suojaan ja niillä voi olla vaikutuksia perustuslain 21 §:n 2 momentin mukaiseen oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Teknisen tallennuslaitteen käytöllä voidaan lisäksi mahdollisesti puuttua kotirauhaan. Tältä osin on huomattava, että kolmannen lisäpöytäkirjan 3 artiklan 6 kohta antaa osapuolelle mahdollisuuden antaa ilmoituksen, jonka mukaan tiedon tallentaminen yksityisessä kodissa tai tiloissa, joihin yleisöllä ei ole pääsyä, on kielletty, taikka ilmoituksen, jonka mukaan tallennuslaitteen käyttö sen alueella sallitaan ainoastaan vuoden 1959 rikosoikeusapusopimuksen toisen lisäpöytäkirjan 17 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen tekijöiden osalta. Lisäksi 13 artiklan 4 kohta sallii varauman tekemisen edellä mainittuihin 3 ja 4 artiklaan. Merkittävänä voidaan pitää, että Suomi on tehnyt vuoden 1959 rikosoikeusapusopimuksen toisen lisäpöytäkirjan 17 (rajojen yli tapahtuva tarkkailu) ja 18 (valvottu läpilasku) artiklaan varaukset. Perustuslakivaliokunta on pääosin vastaavasta telekuuntelusta koskevasta sääntelystä todennut Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta, ettei se valiokunnan käsityksen mukaan ole ongelmallinen perustuslain täysivaltaisuussäännösten kannalta (PeVL 9/2003 vp).

Myös lisäpöytäkirjan 2 artiklan, joka koskee kuulemista videokokouksen avulla, voidaan katsoa antavan toisen valtion virkamiehelle toimivaltuuksia, joilla on vaikutuksia Suomen alueella olevaan henkilöön. Perustuslakivaliokunta on Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta todennut, ettei tällainen järjestely ole merkityksellinen perustuslain täysivaltaisuussäännösten kannalta (PeVL 9/2003 vp). Lisäksi perustuslakivaliokunta on todennut, että järjestely ei loukkaa myöskään perusoikeusjärjestelmäämme, jonka osalta oleellista on, että kuuleminen tulee suorittaa tavalla, joka ei loukkaa Suomen lainsäädännön perusperiaatteita. Vuoden 1959 rikosoikeusapusopimuksen toinen lisäpöytäkirja sisältää lähes vastaavan määräyksen videokuulemisista, eikä sääntelyä voida pitää ongelmallisena perustuslain kannalta myöskään Euroopan neuvoston sopimukseen liittyvien valtioiden osalta.

Lisäpöytäkirjassa kiinnitetään edellä kuvatun tehostetun yhteistyön vastapainoksi huomiota perus- ja ihmisoikeuksien suojaan, mukaan lukien henkilötietojen suoja (lisäpöytäkirjan 7 artikla).

Lisäpöytäkirja on merkityksellinen myös perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän, henkilötietojen ja luottamuksellisen viestin suojan näkökulmasta. Pykälän 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa tämän säännöksen lisäksi myös se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa momentissa turvatun yksityiselämän suojan piiriin (PeVL 14/2018 vp). Kysymys on siitä, että lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa (PeVL 13/2016 vp).

Oikeus henkilötietojen suojaan on vahvistettu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklassa ja SEUT 16 artiklassa. Tietosuoja liittyy läheisesti myös yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, josta määrätään perusoikeuskirjan 7 artiklassa. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaan viranomaiset eivät saa puuttua yksityiselämään, paitsi silloin kun laki sen sallii ja se on demokraattisessa yhteiskunnassa

välttämätöntä esimerkiksi kansallisen ja yleisen turvallisuuden vuoksi tai rikollisuuden estämiseksi tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

Lisäpöytäkirjan tavoitteena on myös lisätä sääntelyn selkeyttä ja oikeusvarmuutta erityisesti 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuissa rajat ylittävissä tilanteissa.

6 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 23 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat asiat, jotka koskevat lainkäyttöä, ottaen huomioon lain 25 ja 26 §:n säännökset, sekä esitutkintaa, tuomioiden ja rangaistusten täytäntöönpanoa sekä rikoksenteijän luovuttamista. Lain 25 §:ssä kyse on hallintolainkäytöstä, joka liittyy maakunnan hallituksen ja sen alaisen viranomaisen päätökseen ja lain 26 §:ssä taas kysymys on hallintotuomioistuimen perustamisesta maakuntaan.

Lisäpöytäkirjaan sisältyvät asiat eivät näin ollen kuulu maakunnan lainsäädäntövaltaan.

7 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Komissio on 3.10.2025 esitellyt työryhmässä ehdotuksensa neuvoston päätökseksi, jolla jäsenvaltiot valtuutettaisiin allekirjoittamaan pöytäkirja unionin edun mukaisesti.

Ensimmäisessä kokouksessa 3.10.2025 jäsenvaltiot esittivät alustavia havaintojaan ehdotuksesta ja totesivat, että asiaa tulee käsitellä perusteellisesti ja laajasti. Komissiota pyydettiin perustelemaan kantaansa unionin toimivallan luonteesta ja antamaan uusi korjattu ehdotus. Ehdotuksesta on tarkoitus jatkaa keskustelua 7.11.2025.

8 Ehdotuksen kansallinen käsittely

U-kirjelmää on käsitelty oikeus- ja sisäasioiden (EU7) jaoston kirjallisessa menettelyssä 10.–16.10.2025.

9 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää lisäpöytäkirjan tavoitteita kannatettavina. On tärkeää, että kansainvälistä rikosoikeusapua koskevaa sääntelyä ajantasaisesti ja tehostetaan rajat ylittävän rikollisuuden tutkinnan ja sitä koskevan todistelun helpottamiseksi. Samalla on kuitenkin huolehdittava myös henkilötietojen suojan ja muiden perusoikeuksien asianmukaisesta turvaamisesta sekä valtioiden täysivaltaisuuden huomioon ottamisesta.

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen käsittelyssä on vielä selvitettävä toimivallan jakautumista unionin ja jäsenvaltioiden välillä.

Tärkeää olisi, että riippumatta unionin ulkoista toimivaltaa koskevasta arviosta, lisäpöytäkirjan allekirjoittamista ja hyväksymistä koskevien päätösten lähtökohtana olisi, että jäsenvaltioilla säilyy mahdollisimman vapaa harkintavalta lisäpöytäkirjan 3 ja 4 artiklaa koskevien varaumien tekemiseen. Tämä tulisi pyrkiä mahdollistamaan ehdotusten käsittelyssä. Mainittujen varaumien tekeminen on Suomelle erityisen merkityksellistä, sillä Suomi on aiemmin tehnyt varaukset vuoden 1959 rikosoikeusapusopimuksen toisen lisäpöytäkirjan määräyksiin, jotka mahdollistavat toisen osapuolen itsenäisen rajat ylittävän toiminnan Suomen alueella.

